

27 lipca 2020

Pamięci Sandomierskich Kolumbów

Delegatura Instytutu Pamięci Narodowej w Kielcach oraz Muzeum Okręgowe w Sandomierzu zapraszają na spotkanie dedykowane pamięci Sandomierskich Kolumbów, w ramach którego przypomniane zostaną sylwetki naszych bohaterów, szczególnie żołnierzy batalionu „Swojaka” - uczestników bitwy pod Pielaszowem (30 lipca 1944 r.). IV odsłona cyklu poświęcona będzie Wandzie Madejczyk „Adzie”.

Wanda przysła na świat w 1925 r. w rodzinie Zofii i Mariana Sołhajów - sieradzkich nauczycieli. Od najmłodszych lat przejawiała zainteresowanie słowem pisanim i mówionym. Swoje pierwsze „literackie” kroki stawiała podczas organizowanych w szkole przedstawień, akademii oraz uroczystych spotkań.

Po wybuchu II wojny światowej rodzina Sołhajów doświadczyła szeregu bolesnych strat. W listopadzie 1939 r. zamordowany został przez Niemców Marian Sołhaj. W grudniu tego samego roku Zofia wraz z trójką dzieci została wysiedlona z zajmowanego mieszkania.

W niezwykle dramatycznych okolicznościach Wanda wraz matką oraz dwójką braci znalazła się na ziemi sandomierskiej. Pobyt w Sandomierzu był dla okaleczonej rodziny Sołhajów czasem trudnym. Towarzyszyły im trudności materialne oraz skutki ciężkiej i stale pogłębiającej się choroby Zofii. Pomimo tego Wanda potrafiła zachować także pozytywny obraz miasta, a przede wszystkim jego mieszkańców. W Sandomierzu doświadczyła bowiem pierwszych przyjaźni i miłości. Tam również włączyła się w działalność niepodległościową.

W lipcu 1944 r. jako łączniczka pod pseudonimem „Ada” wzięła udział w bitwie pod Pielaszowem. Była świadkiem rozbicia oddziału, po raz kolejny doświadczając straty. Pod Pielaszowem i Wesołówką oraz w okolicach tych miejscowości w dniach 30 lipca - 3 sierpnia 1944 r. poległo lub zostało zamordowanych nie mniej niż 60 żołnierzy batalionu „Swojaka”.

Udział w bitwie był jednym z przełomowych wydarzeń w jej życiu. W latach późniejszych włożyła wiele wysiłku by pamięć o ofierze złożonej pod Pielaszowem była stale obecna. Robiła to w sposób zupełnie wyjątkowy posługując się językiem poezji. To w nim m.in. „pożegnała” zamordowane sanitariuszki oddziału - Marię Śpiewak, Jadwigę Łochowską, Grażynę Worobiec i Danutę Woźnicką.

Należy hołd oddajemy poległym i zamordowanym sanitariuszkom, łączniczkom oraz żołnierzom batalionu. Wspominamy także losy żołnierzy, którym dane było przeżyć bitwę. Żyjąc w realiach Polski „ludowej” nierzadko doświadczali różnego rodzaju szykan wynikających z wcześniejszej przynależności do struktur Polskiego Państwa Podziemnego.

Nie zapominamy również o dokonaniach przedstawicieli pokoleń późniejszych dzięki którym pamięć o bitwie przetrwała do naszych czasów. Dorobek kombatantów, historyków, publicystów, regionalistów i społeczników stanowi fundament wielu edukacyjnych działań podejmowanych w dzisiejszych czasach.

Wszystkich zainteresowanych sylwetką oraz dorobkiem artystycznym Wandy Madejczyk organizatorzy zapraszają na IV spotkanie z cyklu „Pamięci Sandomierskich Kolumbów”, które odbędzie się w dniu 1 sierpnia 2020 r. (godz. 14.00) w Sali Rycerskiej Muzeum Okręgowego Sandomierza. Referat poświęcony biografii Wandy Madejczyk przedstawi Robert Piwko z Referatu Badań Historycznych Delegatury IPN w Kielcach, natomiast o jej poezji opowie dr Danuta Paszkowska. Podsumowaniem, a jednocześnie zwieńczeniem obrad będzie prezentacja programu „Naszych imion znaki - wiersze Wandy Sołhaj-Madejczyk” w wykonaniu członków Zespołu Artystycznego „Etiuda” z Sandomierza.